

УДК 378.147

Світлана ГВОЗДІЙ

м. Одеса

medicinabjd@gmail.com

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ МОЛОДІ ДО БЕЗПЕЧНОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглядається зарубіжний досвід щодо навчання молоді питанням безпечної життєдіяльності. Автором проаналізовані кращі вищі навчальні заклади світу за даними офіційних сайтів (за рейтингом країни). Підготовка молоді до безпечної життєдіяльності не має цілісної картини у вищих навчальних закладах світу, тому системно не формується культура безпечної життєдіяльності. У кожному окремому ВНЗ є елементи процесу навчання питанням безпечної життєдіяльності чи фрагментарне їх вивчення. Інформація про формування світогляду особистості з культурою безпечної життєдіяльності у вищих навчальних закладах світу не знайдена і це стає перспективним напрямком у подальших педагогічних дослідженнях.

Ключові слова: вищий навчальний заклад, культура безпечної життєдіяльності, охорона праці, надзвичайні ситуації.

Інтеграція української освіти у світову спільноту рухається з великою швидкістю. Численні програми щодо обміну досвідом, підвищення кваліфікації користуються попитом у сучасній світовій спільноті. Викликає інтерес й питання, яким чином забезпечується навчання щодо питань безпечної життєдіяльності студентів вищих навчальних закладів світу.

Сучасна концепція освіти протягом усього життя ґрунтується на принципах стратегії навчання, які були висвітлені у доповіді міжнародної комісії з освіти для XXI століття «Освіта – приховані скарби». Жак Делор визначив чотири ключових принципи, на які спирається освіта кожної сучасної людини, – навчитися жити разом, навчитися пізнавати, навчитися діяти, навчитися жити, зберігаючи психічне та фізичне здоров'я.

Для забезпечення зазначених принципів освіти у життєдіяльності сучасного людства слід звернути увагу на можливість і необхідність освіти формувати світогляд особистості з умінням жити, пізнавати, робити і діяти в усіх сферах життя і діяльності безпечно. Без наявності культури безпечної життєдіяльності, знань та вмінь щодо безпечної життєдіяльності людина буде не в змозі захищати себе та оточуючих, правильно відпочивати, працювати та діяти тощо, як наголошує Ж. Делор [1, 8].

Різні заклади світу по різному відображають питання безпечної життєдіяльності під час підготовки молоді. Особлива роль у цьо-

му напрямі підготовки студентів належить вищим навчальним закладам. Слід підкреслити, що навчання безпечної життєдіяльності ведеться інтенсивно на пострадянському просторі (Росія, Казахстан, Білорусь тощо). Ситуація з дисциплінами аналогічна тій, яка є в Україні, а саме: є дисципліни, які пропагують, актуалізують та вивчають питання безпеки в різних галузях; є спеціалізовані вищі навчальні заклади, які готують фахівців до роботи у службах з надзвичайних ситуацій тощо. Для вивчення досвіду щодо підготовки молоді до безпечної життєдіяльності у зарубіжних країнах нами були взяті офіційні сайти різних вищих навчальних закладів Європи, Північної Америки, Азії та інші (за рейтингом серед кращих ВНЗ означеного регіону). Метою статті є розглянути досвід навчання питанням безпечної життєдіяльності у зарубіжних вищих навчальних закладах та можливість його використання в українських закладах освіти.

У кожному регіоні світу вищі навчальні заклади були розглянуті за такими напрямками: 1) наявність спеціального факультету з безпеки життєдіяльності; 2) наявність спеціальностей з безпеки життєдіяльності; 3) наявність блоків дисциплін з безпеки життєдіяльності; 4) чи включені питання безпеки життєдіяльності в основні дисципліни? 5) чи проводиться навчання з безпеки життєдіяльності у вигляді тренінгів, факультативів? 6) чи є окремі департаменти, служби з безпеки/охорони праці? 7) чи існують позаурочні

форми проведення, обговорення питань з безпеки життєдіяльності? 8) чи беруть участь засоби масової інформації, громадські організації в обговоренні питань безпеки життєдіяльності?

Вищі навчальні заклади Європи приділяють значний час питанням безпеки у всіх сферах діяльності за допомогою різних прийомів. Питаннями безпеки займаються вузько спеціалізовані факультети, які проводять підготовку фахівців для рятувальних служб. Так, в університеті Единбургу в Шотландії ведеться підготовка магістрів та бакалаврів пожежної безпеки та інженерії на відповідному факультеті. У цьому ж університеті є факультет здоров'я і безпеки (Health and Safety department, University of Edinburg), на якому навчають питанням захисту від нещасних випадків і інцидентів, першій допомозі у різних ситуаціях, вивчають питання виробничої, пожежної радіаційної безпеки та оцінку ризиків.

В університеті Гринвіч (Велика Британія) існує програма для післядипломного навчання, яка надає можливість отримати спеціальність з питань здоров'я, безпеки та гігієни й оцінюють таку спеціальність як перспективний напрямок. У всьому світі росте попит на кваліфікованих і компетентних фахівців з питань безпеки та гігієни праці. Студенти, які не мають відповідної кваліфікації в області охорони здоров'я, безпеки і гігієни праці, повинні успішно пройти курси навчання та потім захистити дисертацію з гігієни праці. Метою програми є навчання фахівців з безпеки для різних прошарків суспільства. Випускники таких курсів можуть бути членами професійних організацій завдяки економії часу для навчання через дистанційну підготовку та самостійне вивчення за допомогою навчальних посібників. На теоретичній та практичній базі, яку отримують випускники в університеті Грінвіч, майбутні фахівці можуть отримувати нову спеціальність в галузі охорони праці та здоров'я.

У Політехнічному університеті Валенсії (Іспанія) відкрита окрема спеціалізація магістрів з охорони праці (напрями гігієни праці та промислової безпеки).

Норвежський університет науки і технологій, університет Осло, Хельсинки, Універси-

тетський коледж Лондону мають аналог нашої дисципліни «Основи охорони праці», яка є обов'язковою для студентів означених ВНЗ і називається «Професійне здоров'я і безпека» (Occupational Health and Safety). Необхідно підкреслити, що у Норвежському університеті науки і технологій є спеціальні програми для студентів та викладачів, присвячені управлінню безпекою на основі ризику, гігієни праці тощо. В Університеті Гринвіч (Велика Британія) програми, які охоплюють усі аспекти охорони праці, здоров'я і безпеки, є дистанційними і студенти забезпечуються електронними навчальними посібниками. Восени та на початку весни студенти запрошуються у навчальні центри для спілкування і обміну досвідом із викладачами та іншими студентами.

Університетський коледж Лондону (Велика Британія) пропонує велику кількість дистанційних курсів з навчання безпеці (Safety.net), яка заснована на системі бронювання навчальних курсів. Ті курси, які стосуються медичної допомоги, потребують практичного відпрацювання і до навчання залучаються фахівці Британського Червоного хреста.

Звертаючи увагу на безпеку, європейські фахівці завжди апелюють до таких понять як «охорона праці», «гігієна та санітарія», «здоров'я та безпека». Проблема захисту працівників та студентів займаються відповідні сервісні служби та департаменти, які є майже у кожному вищому навчальному закладі Європи. Існують відділи, які опікуються охороною праці (допомагають і консультують керівництво закладів щодо реалізації політики попередження професійних ризиків, охороні навколишнього середовища та опікується безпекою безпосередньо на робочому місці), та служби, які відповідають за повсякденну безпеку під час пересування по території закладу, відпочинку, убезпечують захист під час надзвичайних ситуацій (у тому числі перша медична допомога), антитерористичний та антикримінальний захист робітників та студентів навчального закладу (Університети Оксфорду, Кембриджу, Берліну, Женеви, Осло, Відня, Единбургу, Манчестеру, Болоньї тощо).

Так, наприклад у Кембриджському університеті існує ціле управління охорони здо-

ров'я та безпеки. Співробітники управління забезпечують викладачів та студентів університету умовами щодо медичного обслуговування, техніки безпеки навчальних кафедр університету, пожежної безпеки та служби гігієни праці. Означене управління готує навчальні курси і випускає керівні документи щодо надання найкращої практики в галузі охорони здоров'я та безпеки.

В університеті Саутгемптон (Велика Британія) підкреслюється, що убезпечення здоров'я і безпеки студентів є однією з основних цілей університету. Кожний в університеті несе відповідальність за свою безпеку та оточуючих людей. Для цього розроблені спеціальні веб-сторінки та відеоматеріали, які рекомендується продивлятися. Відео щодо безпеки студентів та пожежної безпеки розповідають про різноманітні аспекти безпеки на території табору університету, у будинках, у місті та в гуртожитках. Фахівцями університету звертається увага на те, що оцінка ризиків є важливим моментом для попередження нещасних випадків. Існують спеціальні форми для заповнення і подальшої оцінки ризику для того, щоб забезпечити безпеку проектів, екскурсій, можливість працювати безперервно.

Для викладачів на початку навчального року та на початку роботи новим робітникам проводять обов'язкові семінари, факультативи та тренінги щодо питань безпеки під час роботи (аналог первинного та вступного інструктажу в Україні) – в університетах Кембриджу, Оксфорду, Осло тощо. У Швейцарському федеральному інституті технологій (м. Цюрих) на всіх факультетах для студентів проводять лекції, присвячені безпеці на робочому місці.

Звертають на себе увагу участь університетських, громадських організацій та засобів масової інформації в обговоренні та актуалізації питань безпеки. Так, у Швейцарському федеральному інституті технологій (м. Цюрих) проводяться конференції, теми яких торкаються питань безпеки праці; газета інституту висвітлює події, які трапляються в кампусі інституту, небезпечні у тому числі. В Університеті Хельсінки проводяться студентські конференції «Професійна безпека» (Professional Safety). «Університетська газета» універ-

ситету Відня має окрему колонку, яка присвячена безпеці.

Вищі навчальні заклади Північної Америки приділяють питанням безпеки підвищений інтерес у зв'язку із терористичними актами 11 вересня 2001 року та ін. Навчання та популяризація питань про безпеку ведуться за допомогою різних ресурсів як для студентів, так і професорсько-викладацького складу закладів освіти. При цьому увага звертається не тільки на охорону праці, а й на безпеку у повсякденні та під час надзвичайних ситуацій.

Спеціалізовані факультети, які проводять підготовку фахівців з безпеки життєдіяльності у вищих навчальних закладах, Сполучених штатів Америки, які бралися до аналізу, знайдені не були. Слід зазначити, що в більшості університетів, які мають спеціалізації з природничих та медичних дисциплін (біології, хімії, фізики тощо) обов'язково є розділи у навчальних курсах, присвячені безпеці: біологічна, хімічна, лабораторна, радіаційна, фізична безпека (Гарвардський Університет, Йельський, Стенфордський, Пенсильванський, Принстонський, Чикагський університети, Дартмутський коледж тощо). Для більшого розповсюдження інформації про техніку безпеки на офіційних сайтах означених закладів освіти можна знайти будь-яку інформацію у вигляді інструкцій, лекцій, брошур, навчальних посібників, он-лайн консультацій.

В Університеті Вісконсин (США) у структурі виділено інститут безпеки та гарантій (University safety and assurance), в якому проходить розгалужена підготовка фахівців з проблеми безпеки. Підготовка складається з підготовки фахівців у галузі стану навколишнього середовища і безпеки, управління ризиками, захисту тварин, біологічної, хімічної, лабораторної, виробничої, радіаційної безпеки, підготовки до дій у надзвичайних ситуаціях тощо.

У Пенсильванському державному університеті існує підрозділ, який вивчає екологічне здоров'я та безпеку. У коледжі охорони здоров'я та соціальних наук університету Пердью (Індіана) існує програма «Освіта з безпеки та здоров'я» (Health and Safety Education), яка готує педагогів для пропаганди здорової і безпечної поведінки. Така програ-

ма дозволяє студентам зрозуміти концепції, які спрямовані на укріплення здоров'я і профілактику захворювань, формує практику оздоровчої поведінки та мінімізації ризиків для здоров'я.

У залежності від фаху, за яким ведеться підготовка студентів, акцент робиться на небезпеках, які його можуть очікувати у професійній діяльності. Наприклад, курс «Охорона здоров'я та безпека за кордоном» (Health and Safety travelling abroad) на факультеті права читається студентам, які будуть відвідувати закордонні країни під час відряджень та подорожей від університету.

За таким самим принципом, як і в Європі, побудована система захисту працівників та студентів від посягань кримінального характеру – працює Комітет безпеки Гарвардського університету (Harvard Safety Committee); Університетський комітет з безпеки (University Safety Committee) та Спільний комітет зі здоров'я та безпеки Йельського університету (Joint Health and Safety Committee); Відділ громадської безпеки Нью-Йоркського університету, Браунівського університету (Department of Public Safety); Департамент безпеки кампусу в Помона коледжі, Офіс безпеки та захисних послуг в коледжі Боудін (Office of Safety and Security, м. Брансуик) та інші.

Безпека професійної діяльності ведеться дуже ретельно та відбувається в ракурсі постійного контролю за умовами праці, пожежною безпекою та за допомогою постійних навчальних програм, тренінгів, семінарів як для нових робітників, студентів, так і для тих, хто навчається і працює тривалий час. Здійснюють таку роботу спеціалізовані центри та комітети, такі як «Центральний адміністративний центр з навколишнього середовища і безпеки» Гарвардського університету (Central Administration's Environmental Health and Safety); Управління гігієни навколишнього середовища та безпеки життєдіяльності у Вільямс коледжі та ін.

У Нью-Йоркському університеті відділ «Навколишнього середовища та безпеки і здоров'я» (Environmental and Health and Safety) надає професійні та екологічні послуги для підтримки, забезпечення здоров'я і безпеки для всіх викладачів, студентів та

співробітників. Відділ надає інформаційну та юридичну підтримку професійної безпеки та здоров'я, збереження та захисту навколишнього середовища та лабораторної безпеки; передбачає реагування на надзвичайні ситуації, забезпечує інформацією та навчальними програмами.

У приватному католицькому університеті Нотр Дам (м. Саут-Бенд, США) працює Департамент управління ризиками та безпеки присвячений забезпеченню високої якості обслуговування і професійних консультації в галузі безпеки, охорони здоров'я, охорони навколишнього середовища та управління ризиками. До основних обов'язків робітників департаменту входить безпека і медичні огляди у всьому кампусі, страхування університету, послуги з відпрацювання небезпечних відходів, компенсації робітникам на різні страхові випадки, навчання питань здоров'я та безпеки, забезпечення засобами індивідуального захисту, реагування на надзвичайні ситуації, інциденти, здійснюють консалтингові послуги.

У США громадські організації та її активісти, міські та університетські газети, наукові конференції освітлюють проблеми ризику, безпеки та небезпек повсякденного життя, професійної діяльності, надзвичайних ситуацій та антитерористичної діяльності тощо. Організуються флешмоби, публікуються статистичні дані та інформаційні листівки, які популяризують проблеми безпеки у суспільстві та країні в цілому.

Пильну увагу слід звернути на те, що наукова спільнота Стенфордського університету у 2012 році заслухало Американське хімічне товариство (ACS), яке представило доповідь про «Створення культури безпеки в навчальних закладах». Їх доповідь визначає культуру безпеки, як «відображення дій, відносин і поведінки його членів до безпеки», і пропонує сім характеристик сильної організаційної культури безпеки: сильне керівництво та управління з безпеки; постійне навчання безпеці; уважне ставлення до проблеми безпеки, обізнаність та етика; урахування досвіду інцидентів; спільні зусилля по створенню культури безпеки; сприяння і комунікація щодо безпеки; інституційна підтримка фінансування безпеки.

У доповіді ACS фокусується і підкреслюється важливість навчання безпечної поведінки в університетському викладанні та в науково-дослідних лабораторіях. Автори доповіді очікують, що необхідно значно зосередитися на необхідності оцінки й просування культури безпеки в системі вищої освіти і протягом роботи усіх академічних науково-дослідних лабораторій.

Отже, питання культури безпеки розглядається даними вченими в рамках Школи інженерії, гуманітарних і природничих наук, а також медицини. До формування культури безпеки можуть бути залучені представники різних зацікавлених учасників, що безпосередньо беруть участь в лабораторних дослідженнях і безпекою в Стенфорді (аспіранти, докторанти, наукові співробітники, помічники, керівники лабораторій, факультети, партнери з безпеки університету, Комітет «Навколишнього середовища, здоров'я та безпеки», школи і науково-дослідні лідери вузів).

Ведуться дискусії в Пенсильванському та Гарвардському університетах щодо культури безпеки в шпиталях, що дозволить мінімізувати кількість медичних помилок [2]. У Масачусетському інституті технологій під час курсів з радіаційної безпеки окремими лекціями слухається тема «Культура безпеки».

Питанням культури безпеки присвячені збори «Стенфордського співтовариства». У популяризації означених питань бере участь і газети Стенфордського, Масачусетського, Принстонського університетів, які друкують статті про безпеку, охорону праці, соціальні гарантії, культуру безпеки тощо.

Серед інших вищих навчальних закладів Північної Америки розглянутий Карлтонський університет (Канада). В означеному ВНЗ серед переліку дисциплін, які вивчають студенти, безпеки безпосередньо у назві не стосується жодний. Хоча відомо, що у курсах, які викладаються в означеному університеті, питанням безпеки приділяється не аби яка увага і вони не відокремлюються від виробничих процесів, від професійної діяльності майбутнього фахівця тощо. Питаннями безпеки університету займається окрема служба безпеки, яка реагує на різноманітний спектр випадків, що можуть трапитися в університеті. Наприклад, кримінального характеру чи надзвичайні си-

туації природного характеру, чи то персональні скарги на будь-яку небезпеку тощо.

У Мексиканському університеті Вера Круз існує спеціальна програма «Школа безпеки». Метою цієї програми є підтримка безпечної обстановки в рамках навчального закладу, що сприяє профілактиці та збереженню фізичної та емоційної цілісності освітньої спільноти університету, вчить адекватно реагувати на можливі надзвичайні ситуації або вчасно надавати невідкладну медичну допомогу. До цього залучаються фахівці самого високого рівня, які навчені діяти у надзвичайних ситуаціях. Постійно розробляються заходи щодо підвищення інформованості, навички за особисту та колективну безпеку (Instituto de la Vera-Cruz).

Канадський університет Калгарі приділяє багато часу питанням безпеки через «Систему управління гігієною та охороною праці». Для підготовки таких фахівців існують курси щодо вивчення проблем здоров'я та курси з техніки безпеки. Кваліфікація, орієнтації і навчання є найважливішими компонентами охорони праці та системи управління безпекою (OHSMS), щоб переконатися, що співробітники виконують свою роботу, завдання та обов'язки в безпечний і здоровий спосіб.

Для вивчення навколишнього середовища, здоров'я та безпеки пропонує різноманітні оздоровчі та курси з техніки безпеки для викладачів, співробітників і студентів. Ці курси доступні в різних форматах, в тому числі лекції стилі сесій та он-лайн навчання. На педагогічному факультеті вивчають основні дисципліни з педагогіки, психології, технології навчання, проте під час підготовки майбутніх педагогів окремої дисципліни, яка б вивчала питання безпеки у побуті, під час надзвичайних ситуацій, безпека перебування у довіллі тощо. Питання безпеки життєдіяльності проходять як невід'ємна складова будь якої діяльності, про що свідчить наявність структур та підрозділів, які відповідають за навчання, підтримку та контроль за дотриманням вимог безпеки, гігієни праці тощо (University of Calgary).

Привертає увагу значення вивчення питань про безпеку в інших університетах світу. Так, в Університеті Монаш – Австралія (філіали є в Малайзії, ПАР, Китаї, Індії та Італії).

Безпека є важливим питанням для всіх студентів, а в університеті Монаш робиться все можливе, щоб переконатися, що все в університеті (робітники, студенти, матеріальне оснащення, особисті речі тощо) залишаються в безпеці. Фахівцями підготовлено ряд порад з безпеки та рекомендації, які допоможуть студентам підготуватися для навчання за кордоном, наприклад, чого чекати, як себе вести, коли перебуваєш на території табору Монаш або, перебуваючи за кордоном, і як необхідно реагувати на небезпеки.

В уставних документах університету закладені питання, які стосуються питань управління ризику під час навчальних занять, після годин навчання. Отже, безпека як основна ідея повсякдення, закладена на рівні безумовних рефлексів, тобто про це мова йде постійно для профілактики небезпек під час навчання, перебування за кордоном, у вільний час та під час роботи на робочих місцях (як охорона праці та безпека виробництва). Підготовка майбутніх фахівців з охорони праці ведеться з урахування різних надзвичайних ситуацій, проте майбутні педагоги формують свою культуру безпеки життєдіяльності протягом повсякденної роботи у межах університету, під час вивчення тем щодо безпечної життєдіяльності самостійно.

Університет західної Австралії організовує навчання щодо питань безпеки та гігієни більш ніж для 1 000 співробітників та студентів кожного року. Університет прагне забезпечити всеосяжну безпеку і здоров'я під час інтеграції й навчання за найвищими стандартами. Більшість курсів підготовлені з урахуванням потреб різних робочих місць університету. Ці курси проходять протягом усього року. Керівництвом університету ведеться постійний діалог з працівниками та студентами щодо достатності та повноти наведених у переліку курсів, які вивчаються.

При аналізі навчальних курсів у майбутніх педагогів в Університеті Західної Австралії, ми визначили, що окремого курсу щодо питань безпеки для майбутніх фахівців не передбачено, проте питання небезпечних геологічних явищ окреслені в курсі географії, при вивченні хімії, фізики та біології увага звертається на техніку безпеки в лабораторіях відповідного профілю (UWA).

Така ж тенденція зберігається в університеті Фліндерс (Південна Австралія), тобто в контексті охорони праці існує система управління охороною здоров'я, безпекою та травматизмом. Для всіх співробітників та студентів регулярно проводяться інструктажі з техніки безпеки, перевіряється готовність на випадок аварій, нещасних випадків, травм чи інцидентів, ліквідація наслідків стихійних лих, обговорюються питання особистої безпеки та охорони. Слід звернути увагу на наявність такого курсу як «Основи екстреної життєзабезпечення – перша допомога» для майбутніх педагогів.

Університети Азії також приділяються багато часу питанням безпеки життєдіяльності під час праці, у контексті охорони навколишнього середовища (Гонконгській університет науки і технологій, Корейський науково-технічний інститут (Південна Корея) Токійський технологічний інститут, Сінгапурський національний університет та ін.).

Деякі університети більш детально та ретельно обговорюють актуальні питання радіаційної безпеки. Саме університети Японії (Киотський, Токійський університети) мають спеціалізовані центри та відділи, які ведуть спостереження за підтримкою безпечних умов праці та відпочинку, приділяють значну увагу навчанню робітників та студентів у вільний час (за допомогою он-лайн ресурсів) питанням безпеки на випадок надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру.

У Пхоханському університеті науки і технологій (Південна Корея) для студентів читається курс техніки безпеки (Occupation Safety Engineering) і питання безпеки життєдіяльності включені до основних дисциплін з механічної та промислової інженерії, хімії та хімічної інженерії, під час вивчення міждисциплінарного застосування біонауки та інженерії.

Слід підкреслити, що у більшості країн світу питаннями безпеки на виробництві додатково опікуються страхові компанії та фонди професійних спілок, які відслідковують стан охорони праці та накладають грошові штрафи за порушення вимог безпеки та ін.

Таким чином, можна стверджувати, що в університетах світу приділяється пильна увага питанням безпеки: у повсякденні, під час

виробничої діяльності, у підготовці фахівців наукового, педагогічного, спеціалізованого профілю. Для студентів різних вищих навчальних закладів представлена інформація у вигляді інструкцій, он-лайн курсів, електронних посібників, конкретних рекомендацій для дій у надзвичайних ситуаціях техногенного, природного характеру, на випадок терористичної атаки тощо. Звертається увага на необхідність практичного відпрацювання різних умінь, особливо з надання першої медичної допомоги. В усіх університетах наявні чисельні служби та комітети, які несуть відповідальність за безпеку в цьому закладі освіти: будь то кримінального характеру, будь-то виробничого характеру.

Різні вищі навчальні заклади світу уважно ставлять до проблем охорони праці (безпека на виробництві). Досвід світових навчальних закладів для України є вкрай корисним та необхідним: організація різних позаурочних заходів, залучення засобів масової інформації та медичних служб, он-лайн ресурси, комітети та відділи щодо охорони праці, окремі мо-

дулі з безпеки та інше. При цьому, нами з'ясовано, що підготовка молоді до безпечної життєдіяльності не має цілісної картини і, відповідно, можна стверджувати, що даний стан розвитку студентського суспільства не має можливості формувати культуру безпечної життєдіяльності, тому що в кожному окремому ВНЗ ми знаходили лише елементи безпеки життєдіяльності чи фрагментарне навчання цим питанням. Інформація про формування світогляду особистості з культурою безпечної життєдіяльності у вищих навчальних закладах світу не знайдена і це стає перспективним напрямком у подальших педагогічних дослідженнях.

Список використаних джерел

1. Жак Делор. Образование: необходимая утопия [Электронный ресурс] // ЮНЕСКО: Сектор образования. Целевая группа по образованию для XXI века. – Режим доступа: <http://www.ifap.ru/library/book201.pdf>
2. Sara J.Singer. Tucker Creating a Culture of Safety in Hospitals [Электронный ресурс] / Sara J. Singer, Anite L. – Режим доступа: http://fsi-media.stanford.edu/evnts/4218/Creating_Safety_Culture-SSingerRIP.pdf

Svitlana GVOZDIY
Odessa

FOREIGN EXPERIENCE IN YOUNG PEOPLE TRAINING FOR SAFE LIFE AND ACTIVITY

The article discusses the foreign experience in teaching young people for safe life and activity. The author analyzes the best universities in the world according to official websites (by countries rating). Training young people for safe life and activity has no coherent picture of higher education in the world. That is why culture of safe life is not formed systemic. In each university there are elements of the learning process on safe living or fragmentary study of them. Information about the formation of outlook of the person with a safe life culture in higher education world is not found and it becomes a promising direction for further educational research.

Key words: higher education, the safe life and activity culture, occupational safety, emergencies.

Светлана ГВОЗДИЙ
г. Одесса

ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ ПОДГОТОВКИ МОЛОДЕЖИ К БЕЗОПАСНОЙ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ

В статье рассматривается зарубежный опыт по обучению молодежи вопросам безопасной жизнедеятельности. Автором проанализированы лучшие вузы мира по данным официальных сайтов (по рейтингу страны). Подготовка молодежи к безопасной жизнедеятельности не имеет целостной картины в высших учебных заведениях мира, поэтому системно не формируется культура безопасной жизнедеятельности. В каждом отдельном вузе есть элементы процесса обучения вопросам безопасной жизнедеятельности или фрагментарное их изучение. Информация о формировании мировоззрения личности с культурой безопасной жизнедеятельности в высших учебных заведениях мира не найдена и это становится перспективным направлением в дальнейших педагогических исследованиях.

Ключевые слова: высшее образование, культура безопасной жизнедеятельности, охрана труда, чрезвычайные ситуации.

Стаття надійшла до редколегії 28.01.2016